

B ö j a T r ä

Anpassad för åk 7-9

B a k g r u n d

Behovet av svängda detaljer uppstår före eller senare i tillverkningsprocessen oavsett om man är snickare, båtbyggare eller slöjdare. Ett traditionellt sätt att göra detta är att böja tunna svep runt en mall. Detta kallas svepteknik.

Sveptekniken

Sveptekniken

Sveptekniken har mycket gamla anor, redan under järnåldern tillverkades svepaskar och olika typ av kärl och förvaringskrin.

Svepkärl användes förr i tiden bland annat för förvaring av mat och kläder. Stora svepaskar användes även som resväskor framom tunga resekistor.

Idag används tekniken till att tillverka lamparmatur, inredningsdetaljer med mera.

Svepte kniken

Ett **svep** är en tunn träspåna som sågas ur antingen rått eller torrt kvistfritt virke. Svepet bör sågas från ytveden på trästammen.

För optimal böjbarhet rekommenderas en tjocklek på ca 3mm.

Foto N Kavilo

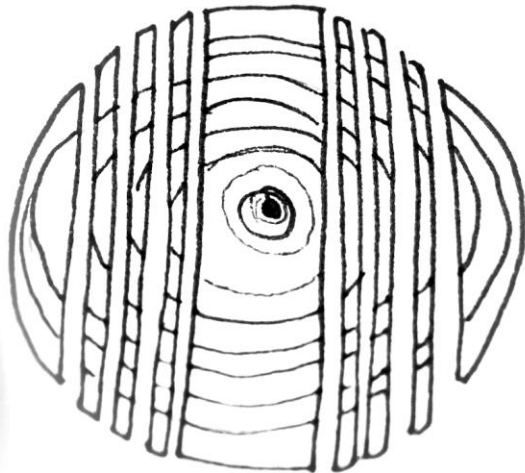

Foto N Kavilo

Sveptekniken

För att kunna böja svepet måste det **basas** i varmt vatten. Ett svep ur rått material bör få ligga blött i en timme medan torrt material får ligga blött i ett dygn. När träet blir vått, ändras dess cellstruktur, vilket gör vått virke lättare böja.

Foto N Kavilo

Sveptekniken

Efter basningen kan det blöta svepet böjas i önskad form. För att böja svepet till önskad form behövs en mall som svepet kan böjas kring. Undvik att tillverka mallar med snäva krökar för att svepet inte ska brista vid sådana ställen. En mall kan användas flera gånger och är därför bra att spara.

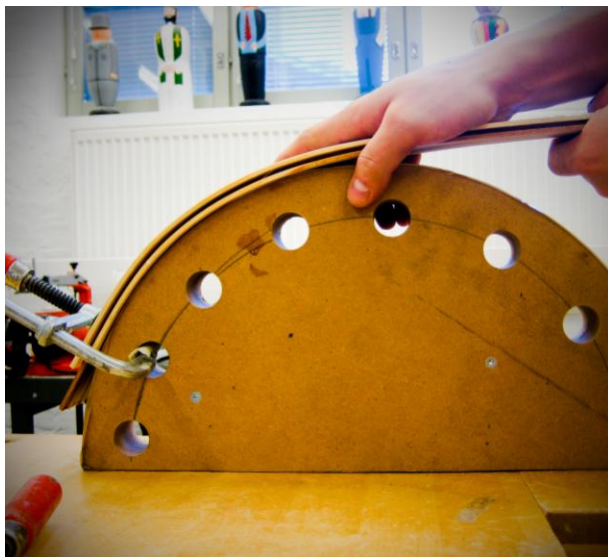

Foto N Kavilo
Kasper Hiltunen & Nicke Kavilo

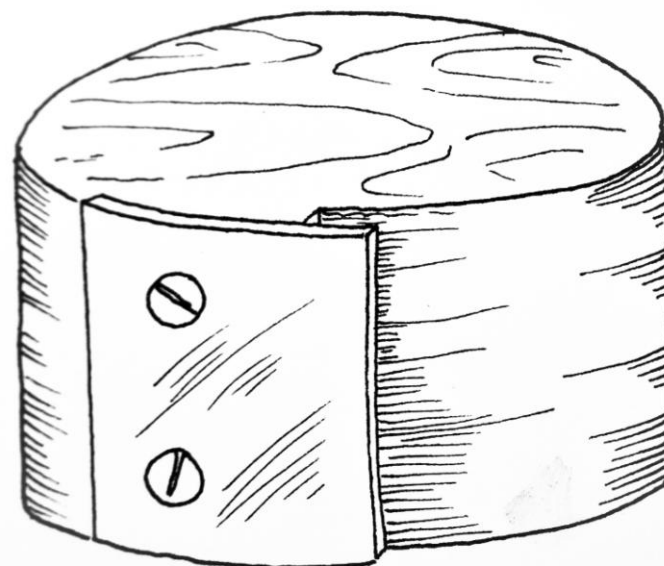
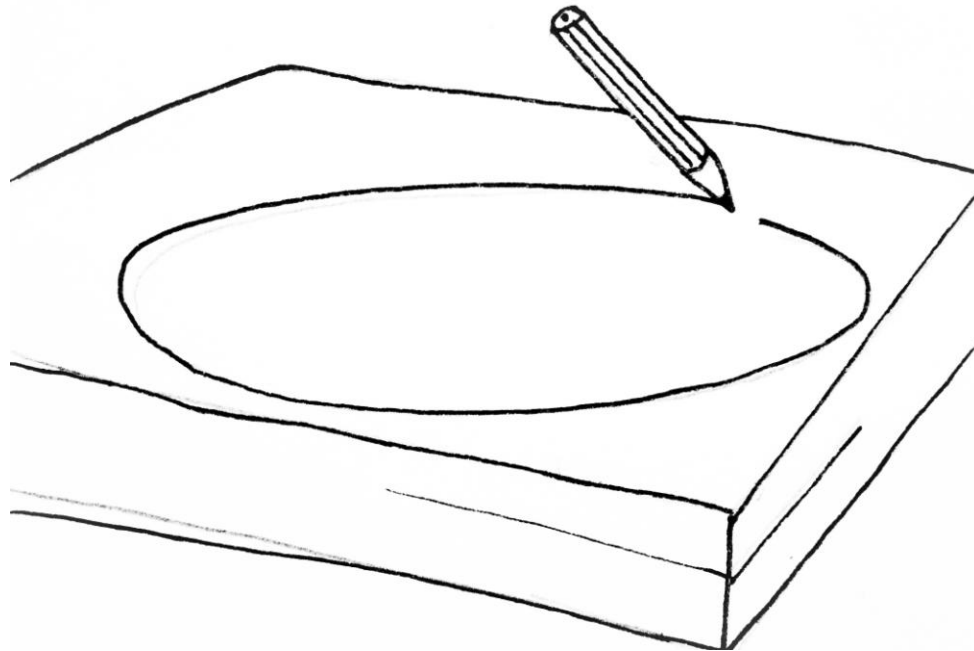

Foto Øivind Berg

Sveptekniken

En mall kan tillverkas till exempel av MDF skiva eller spånskiva.

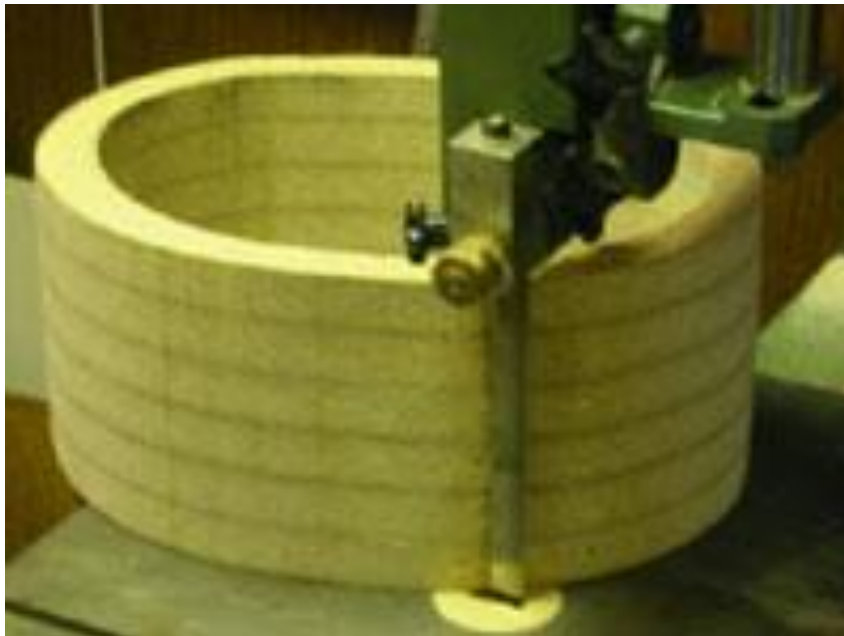
Börja med att rita ut din form på mall-materialet så att formen syns klart på din mall.

Sveptechniken

Såga ut din mall genom att följa formen som du ritat på mallmaterialet. Tänk på att din mall bör vara aningen bredare än ditt svep, så det gäller att tillverka mallen av flera skivor som fästs på varann.

Foto: Eliassons hemslöjd

Kasper Hiltunen & Nicke Kavilo

Sveptekniken

Böj svepet tätt kring mallen så att den följer mallens form. Spänn sedan svepet med hjälp av skruvtvingor tätt mot mallen och låt svepet torka i två dygn.

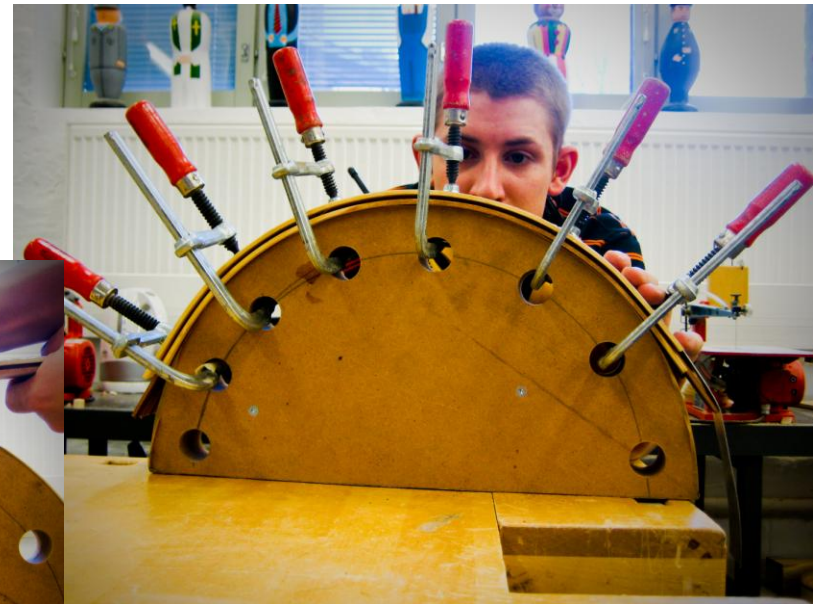
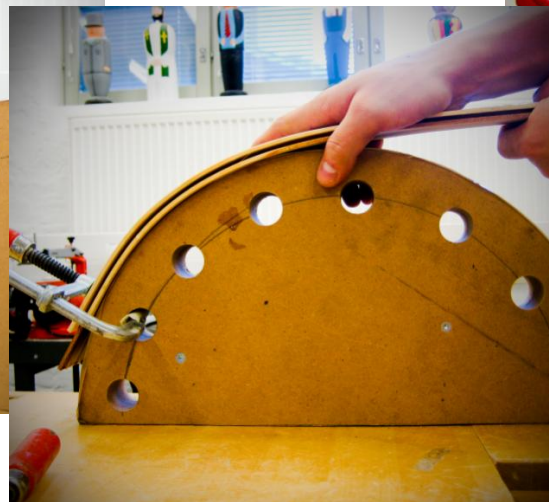

Foto N Kavilo

Sveptekniken

Vad bli till?

Photo: Matt Flynn

Leo Kempf, via Popgadget

Photo: Costa Rican Hennig Dyes

Photo: Sixixis, London

Photo: Holger.Ellgaard
Kasper Hiltunen & Nicke Kavilo

Photo: DMK, Sintesi Gruppo